

STATSFORVALTNINGEN
SJÆLLAND

Årsberetning 2006

Det Psykiatriske Patientklagenævn
Statsamtet Vestsjælland

Indhold

Forord	1
Skemaoversigt	2
AFSNIT I	3
1. Patientklagenævnets sammensætning	3
2. Salgsantal	4
3. Sagsbehandlingstid	6
4. Møder	7
5. Deltagelse i møder	7
6. Afgørelsernes udfald - omgørelsesprocent	9
7. Klager over nævnsafgørelser	10
AFSNIT II	11
AFSNIT III	12

Forord

Efter lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien oprettes der ved hvert statsamt og ved Københavns Overpræsidium et patientklagenævn. Nævnet består af statsamtmanden som formand og to medlemmer.

Patientklagenævnet offentliggør hvert år en beretning om sin virksomhed.

Sekretariatet for Det psykiatriske patientklagenævn ved Statsamtet Vestsjælland blev ved udgangen af 2006 i forbindelse med kommunalreformen overført til Statsforvaltningen Sjælland.

Årsberetningen for 2006 har af tidsmæssige grunde ikke været forelagt for de psykiatriske afdelinger i Vestsjællands Amt.

Skemaoversigt

Skema 1.	Realitetsafgørelser	4
Skema 2.	Sagernes fordeling på sygehusene	4
Skema 3.	Klager fordelt på køn og alder	5
Skema 4.	Psykiatrihospitalet Dianalund	5
Skema 5.	Almenpsykiatrisk afdeling i Holbæk	5
Skema 6.	Ungdomspsykiatrisk afdeling i Holbæk	5
Skema 7.	Almenpsykiatrisk afdeling i Slagelse	5
Skema 8.	Almenpsykiatrisk afdeling i Nykøbing Sj.	6
Skema 9.	Retspsykiatrisk afdeling i Nykøbing Sj.	6
Skema 10.	Antal sengedage og belægningsprocent	6
Skema 11.	Patientrådgiverens deltagelse i nævnets møder, opgjort efter antal realitetsbehandlede sager	8
Skema 12.	Afgørelsernes udfald	9
Skema 13.	Nævnets afgørelser over år	9
Skema 14.	Afgørelser påklaget til domstolene	10
Skema 15.	Afgørelser påklaget til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn	10

AFSNIT I

1. Patientklagenævnets sammensætning

Kompetence

Patientklagenævnet behandler som 1. instans klager over tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsbehandling, tvangsfiksering, aflåsning af patientstue, anvendelse af fysisk magt, herunder indgivelse af beroligende middel, og beskyttelsesfiksering.

Nævnet kan ved sin afgørelse enten afvise klagen, fordi den for eksempel falder uden for nævnets kompetence, eller tage stilling til klagepunkterne. Når nævnet realitetsbehandler en klage, kan nævnet godkende tvangsindgrebet eller konstatere, at et indgreb blev foretaget med urette.

Klageberettiget er patienten, som dog kan bemyndige blandt andre patientrådgiveren til at handle på sine vegne. Klagen kan være såvel skriftlig som mundtlig og fremsættes over for hospitalet, som skal indbringe klagen for nævnet vedlagt sagens øvrige akter. Nævnet skal træffe sin afgørelse inden for 7 hverdage, hvis der er tale om en klage over tvangsmedicinering med opsættende virkning, eller normalt inden for 14 dage, hvis der er tale om en klage over andre tvangsindgreb.

Såvel patienten som sygehusmyndigheden (hospitalet) kan klage over nævnets afgørelse om tvangsanvendelse, bortset fra frihedsberøvelse, til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn, og patienten kan ved afgørelse om frihedsberøvelse klage over nævnets afgørelse til retten.

Medlemmer af nævnet

Nævnet består af en formand (statsamtmanden) samt to medlemmer, der beskikkes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet efter at være indstillet af De Samvirkende Invalideorganisationer, henholdsvis Den Almindelige Danske Lægeforening.

Nævnsmedlemmerne, bortset fra formanden, modtager vederlag for deres deltagelse i møder.

Patientklagenævnet består af formanden, statsamtmand Vibeke Larsen, samt medlemmerne Erik Svendsen og Birgitte Selchau.

Erik Svendsen er indstillet af De Samvirkende Invalideorganisationer. Stedfortrædere er Flemming Sterregaard og Birthe Bonde Bendixen.

Birgitte Selchau er indstillet af Den Almindelige Danske Lægeforening. Stedfortrædere er Annette Stærke og Christian Musaeus.

Stedfortrædende formænd er kontorchef Sigurd Møhring-Andersen og kontorchef Lene Mikkelsen.

Sagsbehandling

Statsamtet varetager nævnets sekretariatsopgaver.

En klage over tvangsindgreb sendes typisk via den afdeling, hvor patienten er indlagt. Ofte vil afdelingen telefonisk underrette sekretariatet om, at der er en klage på vej til nævnet, hvorefter afdelingen fremsender – eventuelt pr. fax - sagens akter til sekretariatet.

De lovmæssige tidsfrister i klagesagerne stiller særlige krav til organiseringen af arbejdet, og nævnets sekretariat har særlige arbejdsprocedurer, der anvendes ved modtagelsen af en klage. Sekretariatets medarbejdere foretager en umiddelbar vurdering af klagens karakter, og i de sjældne tilfælde, hvor en klage fremsendes direkte til nævnet, videresendes klagen straks til afdelingen. I forbindelse med en sags forberedelse sikres det blandt andet, at alle fornødne oplysninger foreligger, og der udsendes en meddelelse om mødetidspunkt tillige med kopier af sagens akter til klager, patientrådgiver, sygehuset samt til nævnets medlemmer.

Sekretariatet underretter telefonisk nævnets medlemmer samt patientrådgiveren om mødetidspunkt på grund af den korte tidsfrist i forbindelse med klager over tvangsmedicinering. Nævnet holder møde hver uge i det omfang der er klagesager, og sekretariatet bestræber sig på at udsende nævnets afgørelser samme dag.

2. Sagsantal

Der har i 2006 været realitetsbehandlet i alt 62 sager.

I 8 tilfælde er klager over tvangsbehandling ikke blevet tillagt opsættende virkning.

Den overvejende del af sagerne har indeholdt 1 eller 2 klagepunkter, en enkelt sag har indeholdt 3 klagepunkter. I alt 84 klagepunkter har været realitetsbehandlet (se punkt 6, skema 12).

Skema 1

Realitetsafgørelser

Antal indkomne sager i kalenderåret	68
+ Antal sager, som blev modtaget i nævnet, men ikke sat på dagsorden i foregående kalenderår	0
- Antal tilbagekaldte sager	5
- Antal afviste sager	1
- Antal sager, som er modtaget i nævnet, men ikke sat på dagsorden i samme kalenderår	0
Antal sager med realitetsafgørelse	62

Skema 2

Sagernes fordeling på sygehusene

Psykiatrihospital	2003	2004	2005	2006
Nykøbing Sj.	11	6	8	11
Dianalund	37	35	38	46
Holbæk	1	3	3	0
Slagelse	-	-	2	5
I alt	49	44	51	62

Af klagerne var de 7 fra patienter indlagt ved dom.

Skema 3

Klager fordelt på køn og alder

Alder	<18	18-30	31-50	51-70	>70	I alt
Mænd	0	11	13	10	4	38
Kvinder	0	6	7	6	5	24
I alt	0	17	20	16	9	62

Tvangsindgreb

Patientklagenævnet har fra Psykiatrisk Center modtaget følgende oplysninger om tvangsindgreb i 2006:

Skema 4

Psykiatrihospitalet Dianalund

Tvangsindlæggelse	120
Tvangstilbageholdelse	176
Tvangsbehandling	119
Tvangsfiksering	26
Andet	-

Skema 5

Almenpsykiatrisk afdeling i Holbæk

Tvangsindlæggelse	3
Tvangstilbageholdelse	25
Tvangsbehandling	13
Tvangsfiksering	6
Andet	-

Skema 6

Ungdomspsykiatrisk afdeling i Holbæk

Tvangsindlæggelse	2
Tvangstilbageholdelse	20
Tvangsbehandling	0
Tvangsfiksering	165
Andet	-

Skema 7

Almenpsykiatrisk afdeling i Slagelse

Tvangsindlæggelse	12
Tvangstilbageholdelse	31
Tvangsbehandling	13
Tvangsfiksering	8
Andet	-

Skema 8**Almenpsykiatrisk afdeling i Nykøbing Sj.**

Tvangsindlæggelse	4
Tvangstilbageholdelse	37
Tvangsbehandling	7
Tvangsfiksering	38
Andet	-

Skema 9**Retspsykiatrisk afdeling i Nykøbing Sj.**

Tvangsindlæggelse	-
Tvangstilbageholdelse	-
Tvangsbehandling	81
Tvangsfiksering	565
Andet	-

Skema 10**Antal sengedage og belægningsprocent**

Psykiatrisk hospital	Sengedage (antal)	Belægning (%)
Almenpsykiatrisk afdeling Holbæk	5.867	73
Ungdomspsykiatrisk afdeling Holbæk	3.774	88
Almenpsykiatrisk afdeling Slagelse	8.312	79
Psykiatrihospitalet Dianalund	15.811	70
Almenpsykiatrisk afdeling, Nykøbing Sj.	10.212	78
Retspsykiatrisk afdeling, Nykøbing Sj.	2.822	83

3. Sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de realitetsbehandlede sager har været 8,5 dage.

Sagsbehandlingstiden i 2002 var 7,3 dage, i 2003 5,6 dage, 2004 7,7 dage og i 2005 7,3 dage.

Lovkrav

Lovens særlige krav til sagsbehandlingstiden for klager over tvangsbehandling med opsættende virkning, 7 hverdage, har ikke kunnet overholdes i 3 tilfælde. Begrundelsen herfor var i 1 tilfælde, at udtalelse og materiale fra sygehuset først blev modtaget 12 dage efter klagen og efter, at sygehuset blev rykket for materialet. Sygehuset blev vejledt om reglerne og proceduren vedrørende tvangsbehandling og klage med opsættende virkning og vigtigheden af, at udtalelse og materiale fremsendes til nævnet hurtigst muligt. I 1 tilfælde modtog nævnet breve fra patienten dagligt og der opstod tvivl om brevenes indhold og om patienten ønskede at indgive en klage til nævnet. I samarbejde med patientrådgiveren blev brevenes indhold forsøgt afklaret med patienten. Behandlingstiden blev på den baggrund 15 dage. I 1 tilfælde blev afgørelsen først sendt til patienten, sygehuset

og patientrådgiveren på 8. dagen efter modtagelse af klage. Afgørelsen blev sendt på fax til patienten og sygehuset.

4. Møder

I Vestsjællands Amt er der psykiatriske afdelinger i Nykøbing Sjælland, hvor også den særlige Sikringsafdeling er beliggende, samt i Holbæk, Slagelse og Dianalund. Det er ikke usædvanligt, at der på samme dag afholdes møder på 2 eller flere sygehuse.

Nævnets møder er alle blevet afholdt på de psykiatriske afdelinger. I de tilfælde, hvor patienten ikke har ønsket at deltage i nævnets møde eller ikke har haft mulighed herfor f. eks. på grund af tvangsfiksering, har nævnets formand tilbudt patienten en samtale på stuen.

Patientklagenævnet har afholdt 39 møder i 2006. Tallet var i 2002 35, i 2003 39, i 2004 35 og i 2005 32.

Mødesteder

Møderne har alle været afholdt på sygehusene, henholdsvis på psykiatrihospitalet i Nykøbing Sjælland herunder Retspsykiatrien, psykiatrihospitalet i Dianalund, og psykiatrisk afdeling i Slagelse.

Der har i 2006 ingen klager været behandlet fra almen- eller ungdomspsykiatrisk afdeling på Holbæk Sygehus.

5. Deltagelse i møder

Patient, patientrådgiver og læge

Som tidligere nævnt har der været realitetsbehandlet 62 sager.

Patienten deltog i 48 tilfælde, herunder nogle tilfælde hvor nævnets formand opsøgte patienten på stuen.

Der deltog læger i 61 tilfælde.

Ved behandlingen af sagerne på møde deltog patientrådgiveren/bistandsværgen i 39 tilfælde.

I 3 tilfælde ønskede patienten ikke patientrådgiverens tilstedeværelse.

I 14 tilfælde havde patientrådgiveren meldt afbud forud for mødet.

I 6 tilfælde udeblev patientrådgiveren uden afbud.

I 1 tilfælde modtog patientrådgiveren først indkaldelsen efter mødet.

Mødedeltagelsen var dermed i gennemsnit for alle afdelinger 67,7 procent.

Patientrådgiverordningen

I 2006 er det samlede antal af patientrådgivere 11. Antallet er uændret fra forrige år. Psykiatrisk Center har oplyst, at der samlet har æret beskikket patientrådgiver 171 gange.

Patientrådgiverne kan beskikkes for patienter indlagt på alle de psykiatriske afdelinger i Vestsjællands Amt. Patienter, som overflyttes fra én afdeling til en anden eller som indlægges på en anden afdeling end tidligere, vil herefter fortsat kunne have den samme patientrådgiver.

Det er nævnets opfattelse, at patientrådgiverordningen udgør en væsentlig støtte for patienterne i forbindelse med behandlingen af klagesagerne, og nævnet er derfor meget opmærksom på patientrådgivernes mødedeltagelse.

Det kan også nævnes, at det i patientklagenævnets afgørelser angives, om patientrådgiveren har deltaget i mødet og – hvis den pågældende ikke har deltaget – om der er meldt afbud.

Patientklagenævnet registrerer den enkelte patientrådgivers deltagelse i møderne og reagerer, hvis der over en vis periode er forholdsvis mange afbud til patientklagenævnets møder. I 2006 har nævnet ikke fundet behov for at kontakte enkelte patientrådgivere, selv om mødedeltagelsen i gennemsnit har været 66,7 procent. Der henvises til ovenstående redegørelse og til at fraværet er ligeligt fordelt over de enkelte rådgivere og at ingen rådgiver har haft mere end 3 udeblivelser. Mødedeltagelsen er faldet markant siden 2004, hvor den var 81,8 procent.

Skema 11

Patientrådgiverens deltagelse i nævnets møder, opgjort efter antal realitetsbehandlede sager

Hospital	Afdeling	Antal sager	Deltagelse	Deltagelse i %	
				Afdeling	Hospital
Nykøbing	Almenpsykiatrisk	0	0	0	83,3
	Birkehus Nord	6	5	88,3	
	Retspsykiatrisk	5	5	100	
Dianalund	A	2	2	100	56,5
	B	1	0	0	
	D	7	3	42,9	
	E	36	21	58,3	
Holbæk	Almenpsykiatrisk	0	0	0	-
Slagelse	Almenpsykiatrisk	5	3	60	60
I alt		62	39	-	62,9

Tidligere år

Mødedeltagelsen for patientrådgivere/bistandsværger var i 2002 i gennemsnit 68%, i 2003 73,5% i 2004 81,8% og i 2005 64,7%.

6. Afgørelsernes udfald - omgørelsesprocent

Skema 12

Afgørelsernes udfald

Tvangsindgreb	Antal afgørelser	Godkendelser	Tilsidesættelser	Omgørelses-%
Tvangsindlæggelse	12	11	1	8,3
Tvangstilbageholdelse	25	23	2	8
Tvangsoverførsel	2	2	0	0
Løbende medicinering	26	24	2	7,7
Depotmedicinering	8	6	2	25
ECT-behandling	0	0	0	0
Tvangsfiksering	6	2	4	66,7
Beskyttelsesfiksering	0	0	0	0
Fysisk magt (17.1)	2	1	1	50
Beroligende indsprøjtning (17.2)	3	2	1	33,3
Døråflåsning	0	0	0	0
Samtidig klage over faglig virksomhed	-	-	-	-
I alt	84	71	13	15,5

Det kan oplyses, at afgørelserne er truffet af et enigt nævn bortset fra et tilfælde, hvor en godkendelse af tvangstilbageholdelse er truffet ved flertalsafgørelse.

Omgørelsesprocenten var i 2003 16,7% i 2004 23% og i 2005 19,7%.

Skema 13

Nævnets afgørelser over år

Trufne afgørelser	2003	2004	2005	2006
Tvangsindlæggelse	13	14	13	13
Tvangstilbageholdelse	23	24	27	25
Tvangsoverførsel	0	1	1	2
Løbende medicinering	13	6	12	26
Depotmedicinering	10	6	5	7
ECT-behandling	2	2	0	0
Tvangsfiksering	9	10	5	6
Beskyttelsesfiksering	0	1	0	0
Fysisk magt (17.1)	1	0	1	2
Beroligende indsprøjtning (17.2)	5	14	7	3
Døråflåsning	2	0	0	0
Tvangsernæring	0	0	0	0
Samtidig klage over faglig virksomhed	0	0	0	0
I alt	78	78	71	84

7. Klager over nævnsafgørelser

Skema 14

Afgørelser påklaget til domstolene

	2003	2004	2005	2006
Stadfæstet	3	3	2	2
Tilsidesat	0	0	0	1
Tilbagekaldt	1	3	0	0
Ej afsluttet	2	0	0	0
I alt	6	3	2	3

Skema 15

Afgørelser påklaget til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn

	2003	2004	2005	2006
Stadfæstet	5	0	1	7
Tilsidesat	2	0	1	4
Tilbagekaldt	1	0	1	0
Ej afsluttet	1!	4	1	1
I alt	9	4	4	12

Tilsidesat ved Sundhedsvæsenets Patientklagenævns afgørelse af 15. december 2005.

AFSNIT II

Vi har ikke fundet grundlag for at rejse principielle problemstillinger.

AFSNIT III

Vi har ikke fundet grundlag for at udvælge afgørelser af principiel karakter.

Statsforvaltningen
Sjælland
Dronningensgade 30
4800 Nykøbing F
Tel 7256 7600
sjælland@statsforvaltning.dk

www.statsforvaltning.dk